

در ستاد، مدیریت
محلی را هم
بررسی می‌کنیم،
یعنی در محلات
همان هیئت‌امنا
محلی تشکیل
شود، در ستاد، ما
یک بخش را مأمور
کردیم که در دل
این محلات برود
و شورا محلات را
تشکیل بدهند

بررسی عملکرد ستاد استانی باز آفرینی
در گفت‌وگو با مدیرکل راه و شهرسازی خراسان رضوی
فهم مشترک نداشتیم

گفت‌وگو
مهدی پناهی - رضا ایمانی

ستاد ملی باز آفرینی به‌عنوان متولی ساماندهی حاشیه شهر شناخته می‌شود که به‌طور عمودی به سطوح ستادهای استان و ستادهای شهرستانی می‌رسد، شرکت مادر تخصصی بهسازی و نوسازی ایران نیز به‌عنوان دبیر خانه این ستاد ملی شناخته می‌شود و نمایندگی آن را در استان‌ها دفتر عمران و بهسازی اداره کل راه و شهرسازی انجام می‌دهد. این سلسله‌مراتب نشان می‌دهد که در پازل مسئولین و متولیان حاشیه شهر، این اداره کل نقش به‌سزایی دارد، به‌ویژه آنکه ستاد استانی باز آفرینی که ریاست آن بر عهده استاندار است با دبیری مدیرکل راه و شهرسازی استان تشکیل می‌شود. از این جهت اقدامات ستاد استانی باز آفرینی را در گفت‌وگو با مهندس محمدرضا اخوان عبداللهمیان مدیرکل راه و شهرسازی و دبیر این ستاد بررسی کردیم، در کمال تعجب وی اطلاعاتی از آخرین پیگیری‌ها سازمان اجرایی نداشت و مدعی بود که این طرح در شورای شهر در حال تصویب است، کما اینکه همه مسئولین منتظر تأیید هیئت دولت بودند، همین مسئله نشان دهنده جایگاه ضعیف حاشیه شهر در برنامه‌های مسئولین و عدم هماهنگی بین آن‌هاست.

❖ به‌عنوان دبیر ستاد باز آفرینی و توانمندسازی سکونتگاه‌های غیررسمی بفرمایید که عملکرد این ستاد تاکنون چگونه بوده و چرا باوجود چنین ستادی، موضوع سازمان اجرایی حاشیه شهر مطرح شده است؟

❖ ستاد باز آفرینی و توانمندسازی سکونتگاه‌های غیررسمی که به نام باز آفرینی در بافت‌های ناکارآمد شهری و فرسوده تغییر کرده است، آنچه در چهار چوب وظایفش تاکنون بوده، اعم از اقدامات در سفر سال گذشته دولت یا اقداماتی که در حقیقت شرح وظایف ذاتی بوده، با تمام توان شروع کرده است، بخش عمده آن هم مربوط به مطالعات در حوزه حاشیه‌نشینی بود تا محلات هدف را شناسایی کنند. سه محله شهرک امام علی، شهرک شهید رجایی و طبرسی ۵۵ به‌عنوان محله‌های پایلوت در اولویت‌مان بود. از دل این مطالعات ۸۱ پروژه در آورديم که ۴ پروژه آن اجرایی شده است، مثل زمین ورزشی، کتابخانه جامع فرانه طرق، خانه معلم شهرک امام علی، پارک شهید رجایی؛ برای ۸۱ پروژه دیگر عمدتاً تمرکزمان در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و امنیتی، اقتصادی و کالبدی بود که هر کدام تبدیل به یک کار گروهی با حضور دستگاه‌های مختلف شد، نهایتاً پیشنهادها و پروژه‌های آن‌ها با اعتبارات مدنظر را به ستاد آورده‌اند و این ۸۱ پروژه به تصویب رسید و برای تأمین اعتبار به تهران ارسال شد.

علاوه بر این پیشنهاد کردیم که در برنامه ششم توسعه در سال ۹۴ یا ۹۵ حاشیه‌نشینی ردیفی را به خود اختصاص دهد، شنیده‌ها حاکی از این است که نماینده‌ها و مسئولین و استاندار در تهران پیگیری‌های خوبی انجام داده‌اند و خیلی امیدوار هستیم که برای سال ۹۵ محقق شود، این نشان می‌دهد سه سال اخیر توافقی با گذشته دارد و موضوع حاشیه شهر از حوزه حرف و شعار خارج شده وزیر ساخت‌های عملیاتی شدن حرف‌ها آماده شده است، الان دیگر برای ۵۰۰ میلیون تومان نمی‌گویند که برای کجا و چه پروژه‌ای می‌خواهید، چون همه این‌ها در حال حاضر مشخص است، این کلیت اقداماتی است که انجام شده و در حال انجام است.

❖ ظاهراً تمرکز شما بر روی بودجه‌های دولتی است، امیدی به این بودجه‌ها هست؟ اگر تأمین نشود، قاعدتاً پروژه‌های شما هم اجرایی نخواهد شد!

❖ مشارکت مردمی در اولویت قرار داده‌ایمان است، طبیعتاً نمی‌توان این انتظار را داشت که دولت تمام اعتبارات را بخواهد تأمین کند، اعتبارات قطره‌چکانی دولت چندین سال طول خواهد کشید، بنابراین ما در حوزه عملیات اجرایی بر اساس مصوبات دولت و ستاد به این رسیدیم که حاشیه شهر باید یک متولی ویژه و خاص داشته باشند، هر چند شهرداری یک حوزه درون بخشی به نام بافت فرسوده و حاشیه‌نشینی دارد اما این متولی باید در ساختار اجرایی شهرداری تعریف شود. در حال حاضر هیچ‌گونه هماهنگی بین دستگاه‌ها وجود ندارد، دستگاه‌ها هر کدام در بخش خودشان صحبت می‌کنند. هدف این است که فعالیت بخشی به یک سیستم تبدیل شود و همه دستگاه‌ها پشتیبانی کنند، به هر حال سازمان اجرایی در ستاد تصویب شده است و اگر اطلاعات من درست باشد، مراحل تصویب را در شورای شهر می‌گذرانند، این سازمان اجرایی باعث می‌شود که هرگونه اعتباراتی اعم از ملی و استانی در همین سازمان، بیاید، این گونه نباشد که بخشی از اعتبارات در راه و شهرسازی و بخشی در استانداری برود و متوجه نشویم آخر آنچه شده است. علاوه بر این در ستاد، مدیریت محلی را هم بررسی می‌کنیم، یعنی در محلات همان هیئت‌امنا محلی تشکیل شود، در ستاد، مایک بخش را مأمور کردیم که در دل این محلات برود و شورا محلات را تشکیل بدهند، طبیعتاً اگر نتوانیم با ادبیات وضع موجود وارد شویم و از دور بخواهیم تصمیم بگیریم و در دل مردم منطقه و آن ناحیه محله نباشیم، نمی‌شود انتظار داشت که به نتیجه برسیم، اگر صحبت از مشارکت مردمی و نظرسنجی می‌کنیم، قطعاً باید یک هیئت‌امنا محلی داشته باشیم. البته شهرداری مشهد هم این کار را شاید به شکلی دیگری انجام داده باشد و در حال حاضر هم انجام می‌دهد، ولی سیستمی و ساختاری به آن شکلی نیست که من مدنظر ماست.

❖ الگوی این مشارکت چیست؟

❖ تصور کنید که انجمن محله می‌خواهد تشکیل بشود، شورای محله طبیعتاً بر اساس انتخاب مردم باید باشد، البته شرایطی برای ورود هست و هر کسی